

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

Pasarét, 2021. április 3.
(nagyszombat)

Földvári Tibor

ABBA HELYEZTÉK EL JÉZUST

Köszöntés igéje: Jelenések 1,17b-18

Ne félj; én vagyok az Első és az Utolsó és az Élő; pedig halott voltam, és ímé élek örökkön-örökké Ámen, és nálam vannak a pokolnak és a halálnak kulcsai.

Énekek: 23; 230

Lekció: János 19,38-42

Alapige: János 19,38-42

Ezek után pedig kéré Pilátust az arimathiai József (aki a Jézus tanítványa volt, de csak titokban, a zsidóktól való félelem miatt), hogy levehesse a Jézus testét. És megengedé Pilátus. Elméne azért és levevé a Jézus testét. Eljöve pedig Nikodémus is (aki éjszaka ment először Jézushoz), hozván mirhából és áloéből való kenetet, mintegy száz fontot. Vevék azért a Jézus testét, és begöngyölgeték azt lepedőkbe illatos szerekkel együtt, amint a zsidóknál szokás temetni. Azon a helyen pedig, ahol megfeszítették, volt egy kert, és a kertben egy új sír, amelybe még senki sem helyezettetett.) A zsidók péntekje miatt azért, mivelhogy az a sír közel volt, abba helyezetteték Jézust.

Imádkozzunk!

Imádunk téged, mennyei Atyánk, mert az ószövetségi időben is Jézus Krisztusban jelentetted ki, ki a mi jó pásztorunk. Áldunk, hogy Dávid számára is a te isteni lényedet úgy jelentetted ki, mint aki pásztor vagy számára is. Köszönjük, hogy pásztorként a mezőkön éjjel vagy nappal, királyként az uralkodásban ő is tapasztalhatta: az Úr az én őriző pásztorom.

És imádunk téged, hogy amikor az Úr Jézus a földön járt, ő is így tekintetett rád, a mennyei Atyára, mint aki őrzöd, vigyázod az egyszülött Fiút is.

Nagyszombat ünnepén ugyanakkor mégiscsak nekünk azt kell ünnepelni, hogy mi történt a Megváltóval kereszthalálakor, eltemettetésénél. És Urunk, ezt

ABBA HELYEZTÉK EL JÉZUST

---

számunkra olyan furcsa még kimondani is, hogy mi ezt ünnepeljük. De azért tehetjük, mert az Úr Jézus vállalt mindent, a Gecsemáné-kertben megharcolva imádságban kimondta: legyen meg a te akaratom.

Atyánk, egyedül ezért lehet nekünk reménységünk akkor is, amikor esetleg a halál árnyéka völgyében kell járni valóban, de akkor is, amikor lehet, hogy a halálra kell készülni.

Köszönjük neked, hogy az Úr Jézus tudja, mit jelent meghalni. Köszönjük, hogy nemcsak testileg, de lelkileg is. És ezért nem kell nekünk, akik a tiéd lehetünk már kegyelmedből, soha lelkileg halottnak lennünk. Köszönjük, hogy ő mindent vállalt ezért.

Hadd kérjük, hogy kegyelmeddel vedd körül azokat is, akik úgy hallgatják ezt az istentiszteletet és az igehirdetést, hogy még nem a tiéd, még nem a jó pásztor juhait, követői. Ne halogassák a hozzád térést. Köszönjük, hogy te mindent megtettél, Atyánk. Köszönjük, hogy Jézus kimondta: „Elvégeztetett.” Köszönjük, hogy hozzád lehet ma is térni, mert még mindig tart a kegyelem ideje.

Segíts, hogy ne csak a testi vagy lelki bajaink, fájdalmaink, akár gyászunk miatt akarjunk mi hozzád jönni, hanem a mi bűneinkkel is, amelyektől megszabadított a Megváltó, hogy ebben a szabadságban élhessünk boldogan, akár gyász idején is tudhassuk, élő reménységünk van Jézus Krisztusban, Jézus Krisztus által.

Kérünk, Atyánk, Szentlelked és igéd által így légy jelen ma is köztünk, dicsőítsd meg a te nevedet, ragyogtasd föl az Úr Jézusról szóló evangélium örömhírét nagyszombat ünnepén is.

Ámen.

Igehirdetés

Nagyszombatnak az üzenete örömhír is, de szomorú hír is. Örömhír, mert készíti húsvétnak, az Úr Jézus feltámadásának a drága emlékűnnepét. De szomorú hír is, hiszen gyászról, temetésről kell olvasnunk a bibliai történetben. Nagypénteket követi. Meghalt már a Megváltó, de még nem támadt föl.

János evangéliumában ez különösen is fontos, hiszen, emlékeztek, ebben az evangéliumban Jézus mindig győztesen van előttünk. Még a gecsemáné-kerti történésekből is az Úr Lelke Jánossal azt akarta kiemeltetni, amikor Jézus isteni „én vagyok” önkijelentése miatt az ellenségek először összeestek hátrahőkölve. Máté, Márk, Lukács evangéliumából tudjuk, hogy milyen kemény imaharcot kellett Jézusnak is megharcolnia. Szóval Jánosnak nem is lehetett egyszerű ezeket a sorokat is leírni, bár biztos, hogy nagyszerű volt számára, hiszen ő is már utána volt mindannak, ami megtörtént Jézussal.

Mi is utána vagyunk az eseményeknek. De nagyszombat örömhírét mégis csak akkor tudjuk mi is igazán átérezni, hogyha mindig látjuk annak a szomorú hírét is.

Olvasva, illetve hallgatva a mostani híreket a különböző felekezeteknek, keresztyén felekezeteknek a lelki vezetői nyilatkozatairól, igehirdetési üzenetéről,

észrevettem, hogy mindegyikőjük üzenetében nagy hangsúly volt azon, hogy a koronavírusos helyzetben milyen fontos a vigasztalás, milyen fontos a bátorítás, hogy lesz jövőnk, van jövőnk. De nagyon fontos, hogy nem csupán mi miattunk, sőt, a bibliai történetben, a kijelentésben az egyértelműen látszik, nagyszombat örömhírének Jézus miatt kell látnunk, hogy mit jelentett neki a meghalás, az eltemetetés. És így lehet számunkra a koronavírusos helyzeti fájdalmak közepette is vigasztalás és bátorítás mindaz, ami akkor és ott vele történt, és itt és most velünk is történhet.

Egy egyszerű példát hadd mondjak, nagyon személyesen. A gyülekezetben azt tapasztaljuk az utóbbi évben, hogy nagyon sok olyan gyászolóknak kell lenni a helyzet miatt, a vírus miatt, akiknek legtöbbször minimum heteket, de többeknek hónapokat kellett várni, hogy eltemethessék szerettüket. És a gyász lelki lélektanát ismerve a Szentírás alapján is tudjuk, ez nem jó. A hívő embereknek se egyszerű hónapokon, heteken át abban a kettősségekben lenni, hogy valaki már elment, de még nem temethettük el. Addig nincs lezárva a földi életnek az a része, amit az Úr a Bibliában is egyértelműen tanít. És nem könnyű ilyenkor a temetésen is prédikálni. Hónapokkal korábban halt meg valaki, és a gyász terhének a hordozásában hogyan akar az Úr Jézus vigasztalni. De az is nehéz lehetett, amikor valakik azzal szembesültek, hogy el se mehettek temetni, mert túl hamar történt a temetés, még nem lett vége a vírusnak és nem lehetett elmenni mindenkinek, aki szeretett volna.

Én ezt az idői gondolatot említettem, hogy nagyon hosszú idő telik el vagy rövid idő, és emiatt valamit a gyászban is nehéz átérezni ma is, még a hívő népnek is esetleg. Jól látszik, hogy nem mindegy, hogy valóban a nagyszombat egyik központi gondolatának az örömhíre minden szomorú hír ellenére is valóság-e. Ha Jézus nagyszombaton a sírban nyugodott, akkor vajon ez számunkra örömhír-e akkor, amikor vannak nekünk is a halál árnyéka völgyében járó gondolatok, érzések, talán szenvedés is.

Hallottuk itt a történetben, hogy Jézus temetésének az idejénél nem a hosszú idő volt a kérdés, hanem pontosan fordítva, a rövidege. Maximum egy-két óra lehetett arra, hogy a kereszthalál után eltemessék az Úr Jézust, hiszen a szombat, a szombat-nap nem sokára beköszöntött, ahogy a nap lement, addigra végezni kellett. Sietni kellett, de nem kapkodni – látszik a történetből.

Az események alakulása is mutatja, hogy itt minden terv szerint halad, minden az isteni cél szerint történik, sőt, ami az üzenetben nekem nagyon fontos lett, ígéret szerint történik. Az erről szóló kijelentésben is a hangsúly azon van éppen emiatt, hogy akit temettek, még a temetés körülményeiben is mutatkozik meg, hogy ki is ő valójában. Az Úr Jézus személyét akarja kiemelni az Úr Lelke.

Ez engem ott ragadott meg, amikor a többi evangéliumban is olvastam a nagyszombati történetet, mert gyanús volt számomra ez az utolsó kifejezés. A Károliban így hallhattuk: „abba helyezték el Jézust”. És most mondom magyarul: abba helyezték el Jézust – ezzel fejeződik be a nagyszombati történet. A következő kifejezések már a 20. rész 1. versétől a húsvét történetét mu-

ABBA HELYEZTÉK EL JÉZUST

---

tatják be. És én úgy emlékeztem, hogy máshol, a többi evangéliumban nem így van szó Jézus sírba helyezéséről. És ez elkezdett foglalkoztatni, márcsak azért is, mert előtte többször is olvastuk, hogy „Jézus testét”. Valami Jézus testével történik a megelőző versekben is, amit most nem olvastunk föl. Meghalt már Jézus a kereszten és ott is történnek dolgok, és ott „Jézus teste” kifejezés szerepel. Itt pedig egyszerűen csak a neve, csak a személy.

Éppen ezért lett hangsúlyos nekem, hogy ennyire a személyre akarja a hangsúlyt tenni az Úr kijelentése János evangéliumában, hogy lássuk, hogy ki az, aki el lett temetve. Pedig János evangéliumában meg a jánosi levelekben az Újszövetségben különösen fontos, hogy Jézus valóban testben élt a földön és testben halt meg és testben támadott föl, feltámadott dicsőséges testben. Ezért is lett nekem nagyon bátorító és drága üzenetté a nagyszombat történetének ez az egyszerű hangsúlya, mozzanata, hogy abba helyezték el Jézust. A test szót nem is akarta odatetetni az Úr Lelke, ennyire Jézust lássuk. Akit eltemettek, aki által eltemettetett, ahogyan és ahová temették – mind-mind Jézus személyét akarta kiemelni. Ezeket az egyszerű igazságokat nézzük meg, és aztán, ez hogyan lesz nekünk bátorítás az igében.

Abba helyezték el Jézust. A temetéséről szóló kijelentés – a lelki eleink így fogalmazták meg a hitvallási iratunkban – azt akarja kiemelni, hogy valóban meghalt a Megváltó. Eltemettetett, hogy hirdesse Isten, hogy ő valóban meghalt. Testileg halt meg. Ezért nem véletlen, hogy Jézus testéről vagy az ő testéről olvasunk a kereszthalálnál, illetve a nagyszombati történetekben. Nagypéntek felől megközelítve valósággal meghalt Jézus, eltemettetett. Húsvét felől megközelítve ezzel készíti Isten, a mennyei Atya a feltámadás dicsőségét. És ez is természetes Jánosnál is. Csak a nagyszombati igehirdetés üzenetében elvileg úgy kell beszélni, hogy mintha még húsvét nem történt volna meg.

Ezért az első gondolatban én mindenképp azt szeretném kiemelni, hogy nagyszombat eseményeiben, ha nem is következett volna be húsvét, akkor is a mindenkori tanítvány számára Jézus sírba helyezése, Jézus temetése azt hirdeti, hogy ő győztes Úr, győztes király.

János evangéliumában írja le a leghosszabban a kijelentés, hogy Pilátus milyen feliratot akart odaíratni a keresztre. Emlékszünk: „A NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA.” Azt kell kiemelni, hogy nagypéntek felől közelítve ez a kifejezés – „abba helyezték el Jézust” – azt akarja mutatni, hogy az eltemetett Jézus is az a zsidók királya, az a názáreti, aki a zsidók királya. Királyként lett eltemetve.

Az evangélium végén, a feltámadástörténet végén leírja az Úr Lelke Jánossal, hogy mi is volt az evangélium célja, ott is fontos. Emlékeztek, mert mindig oda kell hajtánunk szinte minden egyes János evangéliuma részénél: „Sok más jelt is mívelt ugyan Jézus az ő tanítványai előtt, amelyek nincsenek megírva ebben a könyvben; ezek pedig azért irattak meg, hogy higgyétek, hogy Jézus a Krisztus, az Istennek Fia, és hogy ezt hívén, életetek legyen az ő nevében.” Oda helyezték el Jézust, aki a Krisztus, aki a zsidók királya, Krisztus. És ezek azért irattak le, hogy higgyétek, hogy az a Jézus valóban az, aki.

Kit temettek el tehát? Jézust, aki a Krisztus, a zsidók királyát, aki mennyi jellel igazolta, hogy ő kicsoda. A földi élete során Jézus jeleket tett, és János evangéliumában ez hangsúlyos, nekünk ez olyan természetes. Emlékszünk, hogy amikor az „én vagyok” kijelentései közül az egyiknél, éppen egy halálesetnél, Lázár feltámasztása előtt Mártának azt hirdeti, hogy „én vagyok a feltámadás és az élet”, ott is utal arra, hogy meg fog halni. Hiszen ha csak annyit mondott volna, hogy ’én vagyok az élet’, ott nem kellett volna arra gondolni, hogy meg kell halnia. De ha ő a feltámadás, akkor ez azt jelenti, hogy neki meg kell majd halni valamikor. De hát az isteni „én vagyok” az hogy halhat meg? Az „én vagyok az örökkelvaló Isten”? Igen ám, de Jézus a Krisztus, az Isten Fia. A jeleket, amiket tett és az „én vagyok” kijelentéseivel is Jézus meghirdette, hogy ő kicsoda valóban.

Mivel meghalt, most már ő nem tehet semmit, most már rajta történnek a dolgok, vele történnek az események. De a nagyszombati történet is hirdeti, hogy amik történtek vele, az mind azért, hogy megtudhassa mindenki, ki is, aki meghalt, aki eltemettetett. Isten, a mennyei Atya kellett, hogy gondoskodjon most már az egyszülött Fiú testéről, hiszen meghalt testileg. Testét el kell valahogy temetni.

A szolgálati lakásom kertre néz, és rengeteg madarat lehet látni most tavasszal, és ezért jutott eszembe a készülés során – éppen egy verebet is láttam –, hogy azt mondja az Úr Jézus: „Nemde öt verebet meg lehet venni két filléren? És egy sincs azok közül Istennél elfelejtve.” És egy sem esik le azok közül az Atya nélkül a földre. És egy kismadár csak akkor esik le a földre, hogyha olyan beteg, vagy ha meglőtték, azaz elpusztult. Leesik a földre, mert elpusztult, meghalt. Hát ha még egy veréb haláláról is Isten gondoskodik, amikor leesik a földre – és az ötödik veréb az nem ér semmit, azért mondja Jézus a példában így –, még egy veréb pusztulását is Isten így intézi, hát mennyivel inkább Jézusnak a halálát és temetését.

Hogy itt Isten intézkedik, az abban látszik, akik által eltemettetett Jézus. János azért nem lehetett itt, aki cselekszik, mert emlékeztek, Jánosra szülőanyját bízta az Úr Jézus még a kereszten. És megtudtuk, hogy két olyan tanítvány segít a temetésnél, intézkedik, akik közül az egyikről biztos tudjuk, hogy félt – hallottuk is, nem vállalta Jézust nyíltan –, Nikodémusról pedig azt tudjuk, hogy most már ő nyíltan tesz valamit, mert ő is vállalja most már Jézust.

Egy biztos, az összes többi tanítvány az félt és emiatt nem is volt ott, ők elszaladtak. Aztán itt van két tanítvány, akik meg eddig féltek. Most meg nem félnek már? Ők nemcsak egy testet temetnek – megadjuk valamennyire a vég-tisztességet egy testnek –, hanem ők annak a valakinek a testét temetik és azt a valakit helyezik a sírba, akinek most már ők tanítványai. Nyíltan vállalják.

Ezt csak Isten tehette. Isten adja a hitet, emlékeztek, és Isten adja a bátorságot akkor, amikor korábban féltem, de most már nem félek, mert ott van az isteni erő, isteni kegyelem munkája. Isten munkája jellegzetességei vannak abban, akik által eltemetik Jézust.

Arimátiai József és Nikodémus, látszik a történet leírásából, nem kapkodott, azért is akartam az elején is mondani, csak sietnek. Ők ennyiben komo-

ABBA HELYEZTÉK EL JÉZUST

---

lyan akarják venni a zsidó szokást – halljuk itt, hogy zsidó szokás szerint lett eltemetve –, hogy ha beköszönt a szombat, akkor már önekik se kelljen a temetéssel dolgozniuk, mert meg akarják tartani ők is a szombatot, ezért sietnek. De amit tesznek, azt előkészülve teszik. Arimátiai József intézte Pilátussal az előkészületeket, Nikodémusról pedig halljuk, hogy ő pedig hozta azt a kenetet, ami a zsidó szokás szerint a temetés során használatban van.

De az látszik, hogy a kenet mennyisége az rengeteg. Harminchárom-harmincnégy kilo kenet. Mindegyik kommentáríró, akiket megnéztem, az írásmagyarázók véleménye az volt, hogy ez egyértelműen arra utal, hogy itt nem akárkit temetnek. Sokkal kevesebb kenet is elég lett volna, de a mennyiséggel is azt akarja hirdetni Isten, hogy ki is az a Jézus, akit eltemetnek. A kertnél is megjegyzik. Jánosnál a lehangsúlyosabb ez, hogy volt egy kert és a kertben egy sír és ebbe került bele az Úr Jézus. Itt is kiemelte az összes írásmagyarázó, hogy ez is hangsúlyos. Mindenképpen csak a gazdagok tehették meg, hogy egy olyan sírhely van, ami egy kertben található. Az Ószövetségben biztos, hogy több olyan királyról is olvasunk, akik ilyen kertbe elhelyezett sírban pihenhettek.

Ezt a két jellemzőt – egyetértve az írásmagyarázókkal – én is így szeretném kiemelni, hogy ahogyan Jézust temették a zsidó szokás szerint, az azért jelezte, hogy nemcsak egy zsidó férfit temetünk itt, hanem valakit, aki ennél sokkal több. A zsidó szokás azért is fontos persze, mert ha római szokás szerint temetik, akkor lehet, hogy el se lett volna temetve. Hiszen a kivégzetteket általában dicsőtelenül vagy csak úgy elföldelték, rosszabb esetben kidobták a szemétdombra, mert hát ezzel is a megaláztatást, a meggyalázást akarták jelezni. De Jézus oda helyeztetett, abba a sírba helyeztetett, mert zsidó szokás szerint lett eltemetve.

És akkor most hadd mondjam ki: a zsidó szokás szerint azt jelenti, hogy a Szentírás tanítása szerint. A Szentírás ígéretei szerint. Látszik, hogy az Úr Jézusnak a kereszthalála összes történeti mozzanatában Jánosnál is fontos volt, hogy nemcsak úgy történtek vele a dolgok, hanem ószövetségi ígérek teljesedhettek be nála is. Emlékeztek, a legmeghatóbb, mikor Jézus kimondja utolsó előtti szavával, hogy: „Elvégeztetett.” Előtte, emlékeztek, a „szomjazom” ígését be kell teljesítenie. Aztán a halála, ahogy bekövetkezett, nem véletlenül nem törhették meg a csontját, nem véletlenül lett a keresztre feszítve – hallhattuk a nagypénteki igehirdetés üzenetében is –, itt is utalások arra, hogy itt ígert teljesedik be.

A nagyszombati eseményekben pedig az események mozzanatai leírásában láthatjuk, hogy nem akárkit temetnek. A gazdag ember temetésének az ígérete mindenképpen ott van az Ézsaiás próféciájában az 53. részben, a szenvedő Messiásról szóló drága próféciában: „a gazdagok mellé jutott kínos halál után”. De ez a gazdag király is volt – hadd emeljem ki. A kert, illetve a kertben levő sír közelléte segített abban, hogy elintézhettek mindent időben, ha sietve is. Nem kellett kapkodni tehát, végeztek.

De valamiért azért mégis az Úr Lelke még azt is ki akarta emelni, hogy ez a sír új sír is volt. Tudjuk a másik evangéliumokból, hogy ez arimátiai József saját sírja volt. De Jánosnál ezt akarta kiemelni még a mozzanatokban, a tör-

téneti esemény mozzanataiban, hogy új sír. És azon túl, hogy új sír, még azt is ki akarta emelni, hogy amelybe még senki más nem helyeztetett. Tehát ez a sír üres volt.

A sír új volta mindenképpen szintén üzenetet akar hordozni, nem véletlenül emeli ki az Írás. Egyáltalán, minden szónak jelentősége van a Bibliában, emlékeztek, de itt most különösen bátorító lett nekem. János is írhatta volna, hogy ez arimátiai József sírja, és akkor látnánk, hogy József micsoda áldozatot hoz, mi mindent vállal Jézusért most már bátran. De nem József és Nikodémus a hangsúlyos, hanem amit tesznek, illetve Isten általuk tesz. És tetszett a mindenható Atyának, hogy el ne felejtsük, ha még nem is történt meg a feltámadás, de azt tudhatjuk, hogy egy új sírban nyugszik a Megváltó, Jézus. Még nem volt használatban. Nincs senki benne. Ebből tehát következik, ha esetleg Jézus oda kerül – márpedig odakerül – és utána üres lesz, akkor azért üres, mert nincs ott az az egy valaki, aki oda került. De ez csak húsvét után derülhet majd ki.

Az azonban fontosabb, hogy így mondja tehát János: abba helyezték el Jézust. Mondhatta volna ezt is tehát: abba helyezték el Jézus testét vagy Jézus holttestét. Mert valóban halott test volt. De emlékeztek, hogy ez az új sír olyan értelemben mégiscsak csodát kellett, hogy átéljen, hogy ez az új sír egy halott testet fogadott magába, de ez a halott test mégsem volt rendes halott test, hiszen nem indult el oszlásnak. Nem indult rothadásnak, mert az ószövetségi ígéretek szerint a 16. Zsoltárban, amire aztán az újszövetségi levelekben meg a Cselekedetek könyvében is nagyon sok utalás történik Jézus kereszthalála, dicsőséges feltámadása örömhírénél, hogy már a feltámadás előtt is a mennyei Atya jelezte, hogy ki volt az, aki meghalt a kereszten. Gondoljatok bele, hogy amilyen módon a rómaiak Jézust elintézték a kivégzés körülményeinél, ott kizárt, hogy nem indul oszlásnak a halott test. Ráadásul melegben. De nem indult oszlásnak: „nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson”.

Ez a sír tapasztalta a halál valóságát, de már legyőzött halált kellett, hogy tapasztaljon – most a sírt megszemélyesítve mondtam. Olyan sír, amiben ott van a halál, de legyőzött halál. Ez a sír nem látott elmúlást. Jézus teste valóságos test volt, de az csoda volt, hogy Isten megőrizte az egészségét a testnek. Ezért kellett így történnie, hogy amikor jött a feltámadás dicsősége, akkor Jézus teste csak átváltozott dicsőséges feltámadott testté. Ebben lehet része azoknak is az Ige tanítása szerint, akik esetleg az Úr Jézus eljövetelét itt a földön élve élik át. Milyen nagy ajándék, mert Pál is ennek örvendezik, ő is erre készül, ő is kész arra, hogy esetleg átélje ő is az Úr Jézus eljövetelét úgy, hogy még a földön van, akkor tudja Pál is, hogy akkor neki nem kell meghalni. Ilyen értelemben Jézus mégiscsak másabb, hiszen az a Jézus, aki odahelyezettett abba a sírba, új sírba, ő azért mégiscsak meghalt. Nem lenne váltság, ha nem hal meg valósággal. De a dicsőséget Isten abban mutatta: teste nem indult oszlásnak. Lázár teste is oszlásnak indult, csak Jézus feltámasztotta, mert ő az „én vagyok a feltámadás és az élet”.

Mi lesz majd a Jézus testével? Nikodémus és arimátiai József nem úgy helyezték oda Jézust, hogy ők hitték volna, hogy majd másnap föltámad. Ők azt

ABBA HELYEZTÉK EL JÉZUST

---

hosszabb időre gondolták. Sőt, ha emlékeztek, az asszonyok is azért mentek a sírhoz – a többi evangélium tanúsága szerint is –, mert még szerették volna befejezni valamennyire a temetkezési szokásoknak az általuk még fontosnak érzett mozzanatait. De arra már nem volt szükség, mert a sír üres volt.

Az új sír, mint helyszín, ahová Jézust helyezték, is azt hirdeti tehát, kicsoda ő. Ezért is én számomra annyira bátorító lett, hogy mi ezt olvassuk itt a végén, hogy Jézust helyezték oda. Az utolsó szó Jézus neve. Utána már rögtön jön a feltámadástörténet. Ez azért is fontos, mert mi, amikor temetünk – és erről még szeretnék szólni, hogy nekünk ez az üzenet a temetésnél, a gyászban is nagyon személyessé lehet –, amikor a szerettünket eltemetjük, akkor mi valószínű nem egy napra temetjük a sírba.

Édesanyámnak a temetése éppen nyolc hónapja volt – augusztus 3-án, ma meg április 3-a van –, és nekem olyan bátorító lett és vigasztaló ennek az igének az üzenete ily módon. Már nyolc hónapja ott van a sírban édesapám halott teste mellett édesanyám teste is. De ez a történet a gyászban, a halállal szembesülő hívő ember minden fájdalmában is örömhír és nagyszombat örömhíre.

Húsvétra természetesen mindenképp utalni kell, mert Jézus nagyszombati eltemettetése. Emlékeztek, nagypénteken temették el Jézust, nagypénteken, csak mi az ünnep, keresztyén ünnep szempontjából mondjuk így, hogy nagyszombat, nagyszombaton nyugszik a sírban Jézus teste, aztán jön a hét első napja hajnala. De jön a hajnal. Húsvétkor az Úr Jézus sírja üres maradt. Nekünk ezért Úr napja a vasárnap, mert akkor támadt fel Jézust. Valóságos testben támadt föl – ahogy mondtuk már –, ahogy valóságos testben halt meg. Annyi volt csupán a különbség, hogy ez már feltámadott test. Sajnos vannak az egyházunkban is olyanok, akik nem tudják vagy nem akarják elhinni, hogy Jézus tetileg támadt föl. Az evangéliumok tanúsága pedig olyan drága nekünk, milyen bátorító: valóságos, csak feltámadott testben Jézus él.

A sír üres lett. Az a Jézus, aki kiáltotta a kereszten „elvégeztetett”, ez a Jézus temettetett el és ennek a Jézusnak lett a sírja üres húsvét hajnalán. És hogy ez nem volt természetes a tanítványoknak vagy az asszonyoknak, emlékeztek, ők nem akarták elhinni, hogy feltámadt volna Jézus. Nehéz volt nekik ezt elhinni, de attól még igaz volt. Annyira valóság volt számukra a halál ténye, mintha Jézust legyőzte volna a halál, hogy nehéz volt nekik elhinni, hogy de a feltámadás az erősebb, az élet az erősebb. Pedig erről Jézus beszélt is nekik.

És ezért hadd legyen úgy személyessé az üzenet ebben a történetben is, hogy neked és nekem a halál az erősebb, a gyász fájdalma az erősebb, ha halottad van, vagy hiszed ma is, hogy Jézus az erősebb? Nekünk könnyebb hinni, hiszen mi utána vagyunk az eseményeknek. De amikor imádkozunk valakiért, hogy tartsa meg az Úr, és nem tartotta meg, és temetni kell, a hívő embert is nagyon keményen támadhatja a Kísértő, hogy mintha a halál lenne a győztes.

Dávidnak is azért a zsoltárban arról is szólni kellett, hogy a halál árnyékának völgyében járva is... Ő azért nem fél a gonosztól, mert vele van az Úr. Az a jó pásztor, aki mondta is, hogy: „Én vagyok a jó pásztor.”

Húsvét szempontjából Jézusnak ez a sírhelye a kertben, az új sírja a kertben időleges volt. Csak pár órát kellett ott pihennie Jézusnak, az ő halott testének, de csodálatos módon meg nem rothadó testének.

Eszembe jutott Ábrahám. Emlékeztek, hogy amikor Izsákot meg kellett áldoznia, akkor arra gondolt, hogy Isten – ahogy a Zsidókhoz írt levél a 11. részében szól –, az Úr majd a halálból fogja feltámasztani. Hitte Ábrahám a feltámadást, ezért kész volt megáldozni a fiát. Aztán meghalt a felesége, Sára. Ábrahám akkor is hitt a feltámadásban, és azért is vásárolt egy sírhelyet, egy mezőt, ahol sírhely van, Makpelá barlangját. Az volt az egyetlen saját öröksége Ábrahámnak, és az az egyetlen hely, ami már az ő öröksége volt. Hirdette, hogy: igen, mert az Úrral nekem örökségem lesz, az örök haza ígérete. Ábrahám is aztán odakerült abba a sírba. Már évezredek óta ott vannak, de csak időlegesen.

A hívő emberek teste a sírban csak időlegesen nyugszik. Akik pedig gyászolják őket – mindegy, hogy mióta –, azok pedig tudhatják, csak addig kell a sírban lenni, amíg el nem jön az Úr Jézus. És ugye milyen nagy ajándék, hogy mi nem is ezt kell, hogy mondjuk, hogy amíg fel nem támadunk. Nekünk nem ezt kell mondanunk, hogy amíg fel nem támadunk, mert nekünk a halálban, a gyászban is, a temetésnél is Jézus személye a hangsúlyos. Nem az, hogy mivelünk mi történik, hanem hogy kicsoda Jézus, és ő mit tett. Eljön az Úr Jézus és feltámaszt bennünket. Szól és kijövünk a sírból.

Nagyszombatnak tehát a szomorú híre és örömhíre Jézus Krisztus személyére fókuszálva, és az ő személye van végig előttünk, még nagypéntek felől is micsoda bátorítás, hát még húsvét felől. És mi, amikor igét hirdetünk, istentiszteleten vagyunk, mi mindig húsvét felől is megközelítjük, hiszen így teljes az üdvösségünk.

Ilyen értelemben még annak is lehet jelentősége akár, hogy tetszett Istennek, hogy Jézus halálának és a feltámadásának az egynek számító hatalmas üdvöztette még helyszíni is közel legyen egymáshoz. Márcsak azért is kellett így lenni, mert sietni kellett, de Isten egy ilyen helyszín szempontjából is közellét akar, mutathatott nekünk. De ami ennél sokkal fontosabb, szereteteink sírhelye, temetője sokféle lehet. Van, akinek lehet, hogy kertben van a sírja, másoknak lehet, hogy még az sincs meg. Molnár Máriát, emlékeztek, őt bedobták a tengerbe a második világháborúban, miután lelőtték. De nem az a kérdés, hogy hol van eltemetve, vagy nincs is eltemetve a hívő ember, hanem, hogy amikor Jézus eljön, akkor fel fogja támasztani.

Nagyszombat Jézussal, a Feltámadottal. Már nemcsak az az örömhír, hogy „én vagyok a feltámadás és az élet”, hanem ez az örömhírünk, ahogy itt hallottuk a Jelenések könyve köszöntési igéjében is: „halott voltam, és ímé élek”. Mi a Feltámadottat ismerjük már. Nem is csupán a feltámadás örömét, hanem az isteni „én vagyok a feltámadás és az élet”, az a Jézus, aki meghalt és feltámadott.

Ma is igaz ez, hogy valahova temetik az Úréit, valahogyan temetik, valakik által temetettetik, de akit temetnek Jézusé. Jézus ilyen értelemben az ő meg-

halásával, temetésével megszentelte még a sírhelyet is, ahova az övéit temetik. Nem akárkit temetnek, Jézusét temetik. A megszentelés ezt jelenti, hogy hozzá tartozik, csak most temetve tartozik hozzá. A Római levél 14. részében a 7. verstől kezdődően az élet és a halál kérdésében emeli ki az ige ezt: „Mert közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal önmagának: mert ha élünk, az Úrnak élünk; ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk. Mert azért halt meg és támadott fel és elevedett meg Krisztus, hogy mind holtakon mind élőkön uralkodjék.”

Az Úrra bízhatjuk szeretteinket, mikor nagyon súlyos betegek – és a vírus miatt vannak ilyenek most is –, de imádkozhatunk, hogy az Úr tartsa meg. És megtarthatja az Úr, milyen nagy ajándék, hiszen az övé, az ő kezében van az élet. Az Úrnak él, mi is az Úrnak élhetünk. Ha meghalunk, az Úrnak halunk meg, az Úrral halunk meg. Ezért boldogok, akik az Úrban meghalnak – mondja az Írás a Jelenések könyvében. Ha meghal, akkor temetnünk kell, de akkor is azt temetjük, aki Jézusé. Az Úr Jézuséi szokása szerint a feltámadás boldog reménységében.

Amikor az Úr Jézus eljön, ennek a jellemzőjét szintén egy ilyen elvégzett kijelentéssel hirdeti az ige a Jelenések könyve 21. rész 6. versében, amikor kiteljesedik az üdvösség, amikor már nem lesz halál sem, gyász sem, sírás sem, semmi nem lesz, ami a bűneset utáni világban az Isten nélküli ember szörnyűsége, az Istenben bízó emberek számára pedig nehézség és próba, semmi ilyen nem lesz, akkor hirdeti az ige: „Meglett.” Elvégzettetett, meglett – amikor Jézus eljön. Számunkra az Úr Jézus feltámadása, aki eltemettetett, így lesz drága reménység. És ebben a reménységben a jelenünkben Jézus így van mellettünk.

Az „én vagyok a feltámadás és az élet” drága kijelentése Mártának Lázár feltámasztása előtt elég volt. Ő azt mondta ki Jézusnak, mikor megkérdezte: „Hiszed-e ezt?” És nem azt mondta Márta, hogy: – Igen, Uram, én hiszem, hogy fel fogod támasztani a testvéremet. Hanem ő azt mondta: „Igen Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Istennek Fia, aki e világra jövendő.” Neki is már Jézus lett a fontos.

A koronavírus-helyzet miatt, ahogy kezdtük az elején, vannak halottaink is, hitben elhunyt szeretteink is. Van, akiket temetnünk kell, vagy még nem temethettünk el. A gyászban – nagyszombat a gyásznak az emlékét is elénk hozza –, az Úr népe tudhatja, az az Úr, aki meghalt értem, aki eltemettetett, a gyászban is mellettünk van. Mert ő nem csupán a feltámadás és az élet, hanem ő feltámadott Úr. És a legnagyobb kincs még az mindezekén túl, hogyha mi ezt megéljük, így élünk, így teszünk mi is tanúbizonyságot, ahogy János is leírta az Úr Lelkétől vezetve ezeket a kijelentéseket, akkor még az Urat nem ismerők is lehet, hogy megismerik Jézust. És ők is átélhetik, amit Tamás: „boldogok, akik nem látnak és hisznek”. Hiszen Jézus él és az övéin keresztül, általunk is, ma is hirdeti, kicsoda az Úr.

Vigasztaljon az Úr bennünket, ha kell, vagy bátorítson, mindenképpen erősítsen. Kérjük ezt most tőle imádságban.

Imádkozzunk!

Istenünk, mennyei Atyánk, hódolunk előtted, hogy az Úr Jézus megváltó műve elvégeztetett csakugyan. Imádunk téged, hogy valóban te még az Úr Jézus halála bekövetkezése után is mindent úgy intéztél dicsőségesen, hatalmasan, noha olyan természetes egyszerűséggel, hogy azt hirdessed nekünk, készül a feltámadás dicsősége is.

Köszönjük, hogy Jézus vállalta a megaláztatást, hogy a Fiú engedelmes volt a keresztfá haláláig. És magasztalunk téged, Atyánk, hogy Szentlelked által feltámasztottad, él és uralkodik az Úr.

Köszönjük, hogy mi a nagyszombati istentiszteleten is nemcsak nagypén-tekre, hanem húsvétra is tekinthetünk már. Urunk, köszönjük, hogy nekünk így teljes a te megváltó műved. Arra szeretnénk kérni, hogy ez a hétköznapiokban is valóság és igaz legyen nekünk.

Segíts, hogy így tudjunk hittel, drága reménységgel könyörögni a súlyos beteg testvéreinkért, akik most is kórházban vannak, vagy már nagyon szeretnének hazajönni, mert már sokat javult az állapotuk, de még nem lehet. Köszönjük, hogy valóban a te kezedben tudhatjuk az ilyen drága lelki testvéreinket, szeretteinket is. És köszönjük, hogy magunkat is és másokat is, akiknek pedig esetleg gyászolni kell. Magasztalunk, hogy Jézusban ott a vigasztaló, a megtartó számukra, számunkra.

Köszönjük, hogy a feltámadás dicsősége nemsokára eljön. Áldunk, hogy mi Jézust minden nap várhatjuk. Köszönjük, hogy ma is eljöhet, hiszen megígérte. Segíts, hogy ez a jövő, ez a reménység ne távoli legyen soha nekünk, hanem mindig annak az örömeivel éljük meg: most is velünk az Isten, és amikor eljön Jézus, akkor is velünk lesz, és ez közel van.

Köszönjük, hogy az Úr Jézus sírja is csak időlegesen volt használatban, áldunk, hogy ez igaz ránk is.

És magasztalunk, hogy még mindig keresed azokat, akik nem tartoznak a tiedhez, akik még mindig elutasítják a kegyelmet. Köszönjük, hogy még ma is hozzád lehet térni valóban, hiszen tart a kegyelem ideje. Segíts, hogy akik között mi a mostani ünnepi időszakban is mégiscsak eltölthetjük az időt, együtt lehetünk, ha szűkebb létszámban is, és még nem a tiéd, hadd hallják meg az ígét, hadd ismerjenek meg téged. Köszönjük, hogy te ma is gyarapítod a gyülekezetet is üdvözülőkkel.

Arra kérünk, segítsd meg a kórházban, akik ott dolgoznak. Legyél az ápolókkal, az orvosokkal. Legyél vezetőinkkel a döntéseknél. Mindazokkal, akik a vírus helyzetben az ünnepek alatt is kell, hogy dolgozzanak, segítsd őket fizikailag és lelkileg is.

És kérünk, hogy a temetéseken is adjál olyan vigasztaló ígét, amelyen keresztül az Úr Jézusra mutathatunk mindig.

Köszönjük, hogy te így vagy a mi Istenünk, mi pedig így szeretnénk Jézus tanítványai lenni. Nem félve, hanem bátran, hittel. Köszönjük, hogy ez lehet Jézusért. Most a csendben elmondott imádságunkat is hallgasd meg, kérünk.

Ámen.

230. ének

d Angol dallam.

Áll a Krisz- tus szent ke- reszt-je
 El- mú- lás és rom fe- lett,
 Krisz- tus- ban be- tel- je- sed- ve
 Lá- tom üd- vös- sé- ge- met.

2. Bánt a sok gond, üz a bánat, Tört remény, vagy félelem: Ő nem hágy el, biztatást ad: Békesség van én velem.

3. Boldogságnak napja süt rám; Jóság, fény jár útamon: A keresztfa ragyogásán Fényesebb lesz szép napom.

4. Áldássá lesz ott az átok, Megbékéltet a kereszt; El nem múló boldogságod, Békességed ott keresd!

5. Áll a Krisztus szent keresztje Elmúlás és rom felett, Krisztusban beteljesedve Látom üdvösségemet.

Bowring János, 1825.